

SUNDHEDSMINISTERIET

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 01-12-2021
Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPEHO
Sagsnr.: 2115871
Dok. nr.: 1977406

Folketingets Sundhedsudvalg har den 7. oktober 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 22 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF).

Spørgsmål nr. 22:

”Kan ministeren med udgangspunkt i f.eks. manglen på personale på Aalborg Universitetshospital, beskrevet på dr.dk den 6. oktober 2021 ”Pressede sygeplejersker står frem og indrømmer alvorlige fejl: Patient tisede ikke en hel weekend, og blodpropper blev ikke opdaget” svare på:

- hvad regeringen vil gøre for at afhjælpe den akutte mangel på personale på landets sygehuse, som angiveligt fører til fejl på nogle hospitalsafdelinger?
- om der er tale om en akut situation som følge af de mange virusudbrud og pukkelfavikling som følge af corona og sygeplejerske-strejke, eller der er tale om et større strukturelt problem, og i givet fald hvilke data lægger ministeren til grund for sin vurdering?”

Svar:

Det aktuelle pres i det danske sundhedsvæsen skyldes en række sammenfaldende faktorer, som tilsammen udfordrer kapaciteten i det danske sundhedsvæsen. Sundhedsstyrelsen har i et notat af 5. november 2021 vedr. *udfordring af sygehuskapaciteten i efterår og vinter 2021/2022* beskrevet en række aktuelle forhold, som har betydning for belastningen på sygehusene. Det fremgår bl.a., at sygehusene generelt oplever et stort pres på akutafdelinger og høj belægning på især medicinske afdelinger med mange patienter med andre helbredsproblemer end COVID-19 og influenza.

Dertil har der været en usædvanlig stigning i indlæggelser med RS-virus på børneafdelingerne, som har belastet kapaciteten generelt, men især i Region Syddanmark og Region Nordjylland. Som forventet ved efterårets begyndelse ser vi desuden en stigende smitte med COVID-19 og flere indlagte.

Dertil er der en række andre forhold, der belastet kapaciteten på sygehusene. Efter konflikten på sygeplejerskeområdet er det blevet tiltagende vanskeligt eller umuligt for sygehusene at indgå aftaler om ekstraarbejde, som normalt er et vigtigt redskab til at håndtere perioder med øget pres. I flere regioner er eksisterende aftaler herom varslet opsagt, ligesom sygeplejersker fra de strejkeramte afdelinger skal afvikle deres ferie inden årets udgang.

Det skal også bemærkes, at der på sygehusene fortsat er spredte punktstrejker blandt sygeplejersker, og at den fortsatte udfordring på sygeplejerskeområdet kan have afsmittende virkning på øvrige sundhedsfaglige grupper på sygehusene. Generelt har alle kliniske personalegrupper på sygehusene været udsat for et ekstraordinært højt arbejdspress siden epidemiens start, som har ført til en udtrætning. Endelig skal det

bemærkes, at der også forud for COVID-19 var en del vakancer og mangel på specialuddannede sygeplejersker på operations-, anæstesi- og intensivsygeplejersker på mange sygehuse, og denne mangel er betydeligt forværret siden sommer.

Disse forhold har betydet, at der er en faldende robusthed i sygehusvæsenet som udtrykt ved f.eks. antallet af disponible senge, operationslejer og intensivpladser på sygehusene, og deraf følgende højere belægningsgrad, samt at pukkelaftviklingen mange steder ikke kan opretholdes, og at antallet af udskudte undersøgelser og behandlinger vokser i flere regioner. Belastningen i sygehusvæsenet skyldes således også reduceret sengekapacitet grundet ferieafvikling, nedsat fleksibilitet og vakante stillinger i plejegruppen.

Som følge af den aktuelle generelle belastning på sygehusene og den nedsatte kapacitet, har der i et stykke tid i alle regioner været en nedsat kapacitet i forhold til planlagte operationer, med reduktion på omkring 20 pct. ift. normalaktivitet før COVID-19. Der foregår således ikke på nuværende tidspunkt en generel pukkelaftvikling, men i stedet sker der en yderligere udskydelse af planlagt aktivitet. Regionerne foretager løbende prioriteringer, således at behandling for akut, livstruende og førlighedstruende tilstande opretholdes, og at patientrettigheder på f.eks. kræft- og hjerteområdet overholdes.

. / . Det fulde notat fra Sundhedsstyrelsen er vedlagt som bilag.

Der spørges endvidere til, hvordan regeringen vil afhjælpe personale manglen i sundhedsvæsenet. Til det vil jeg gerne fremhæve, at regeringen naturligvis ser et tilstrækkeligt niveau af uddannet personale som helt afgørende. Nedenfor er redegjort for relevante initiativer i den forbindelse.

Foruden dette er det centralt, at regionerne løbende arbejder med, hvordan der sikres de rette kompetencer til at løse opgaverne, og at der løbende arbejdes med, hvordan de forskellige faggrupper kan løse opgaver mest hensigtsmæssigt. Jeg vil i den forbindelse gerne fremhæve, Region Sjællands arbejde med "De rigtige kompetencer nu og i fremtiden", som regionen iværksatte i 2018, hvor der er fundet løsninger med fleksibel brug af faggrupper. Nogle løsninger er fundet i situationer, hvor der har været mangel på kompetencer – andre er fundet, fordi det bare giver god mening at bruge de kompetencer, som forskellige faggrupper har.

Initiativer målrettet SOSU-uddannelserne

Der er de senere år igangsat en lang række initiativer for at sikre, at flere elever gennemfører deres erhvervsuddannelserne, herunder social- og sundhedsuddannelserne.

Med Trepartsaftale om styrket rekruttering til det offentlige arbejdsmarked, november 2020, har kommunerne forpligtet sig på fra 1. juli 2021 at ansætte voksne elever på 25 år og derover på social- og sundhedsassistentuddannelsen allerede fra begyndelsen af grundforløbets 2. del. Aftalen skal sikre, at alle voksne elever bliver ansat med løn fra starten af deres uddannelse og har en aftale om en læreplads på hovedforløbet bagefter, hvilket skal bidrage til både at fasholde flere elever på – og rekruttere flere elever til - uddannelsen.

Derudover er der med Trepartsaftale om flere lærepladser og entydigt ansvar, november 2020, taget flere initiativer til at øge gennemførelsen på alle erhvervsuddannelser, herunder SOSU-uddannelserne. F.eks. er der opstillet en målsætning om, at 80 pct. af eleverne skal have en lærepladsaftale inden afslutning af grundforløbet. Endvidere skal erhvervsskolerne formidle konkrete lærepladser til elever, der ikke kan finde en læreplads selv.

Endvidere indgik regeringen i juni 2021 sammen med KL, Danske Regioner og FOA en 5-årig lærepladsaftale om uddannelserne til social- og sundhedshjælper og social- og sundhedsassistent for 2022-2026. Med aftalen sikres, at alle kvalificerede elever, der i 2021 og 2022 søger ind på uddannelsen til social- og sundhedsassistent, har en læreplads, når de har afsluttet grundforløbet uafhængigt af den aftalte minimumsdimensionering. Aftalen viderefører endvidere i en femårig periode det høje antal af lærepladser, som kommuner og regioner i 2020 og 2021 har forpligtiget sig til at stille til rådighed for elever på social- og sundhedsuddannelserne.

Initiativer målrettet sygeplejersker

Med aftalen om 1000 flere sygeplejersker har regeringen sikret, at regionerne har midler til at kunne ansætte 1000 flere sygeplejersker. De seneste opgørelser viser, at regeringen allerede nu er godt på vej til at opnå ambitionen om 1000 flere sygeplejersker i 2021.

Der er desuden i de senere år løbende oprettet flere studiepladser på sygeplejerskeuddannelsen. Fra 2016 til 2021 er der tilføjet næsten 750 flere studiepladser på sygeplejerskeuddannelsen, svarende til en stigning på ca. 21 pct. Herudover har regeringen senest i 2020 – efter dialog med Danske Professionshøjskoler, KL og Danske Regioner – sikret oprettelse af 100 ekstra pladser på sygeplejerskeuddannelsen i forbindelse med *Aftale om flere uddannelsespladser på de videregående uddannelser i lyset af COVID-19* fra juni 2020, ligesom der med aftalen om *Flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark fra juni 2021* skal nedsættes et nyt nationalt partnerskab mellem regeringen, KL og Danske Regioner, der i de kommende år skal understøtte tilvejebringelsen af flere praktikpladser både uden for og i de store byer, hvilket er en forudsætning for oprettelse af nye studiepladser.

. / . Der kan desuden henvises til besvarelse af SUU alm. del spm. 19.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Emilie Holkmann Olsen